

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/86/2024
Identifikačné číslo spisu:	7922200760
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7922200760.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o, Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej Z. S., narodenej B., o zaplatenie 1.428,58 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 14Csp/28/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2CoCsp/26/2023 z 21. marca 2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom č. k. 14Csp/28/2022-138 z 13. decembra 2022 rozsudkom žalobu zamietol (I. výrok) a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (II. výrok).

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 52 ods. 1, 4, § 52 ods. 9, § 565, § 525 ods. 2, § 37 ods. 1, § 39, § 524 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej „OZ“), ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon o bankách“), ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách a ustálil, že žaloba nie je dôvodná, preto ju v celom rozsahu zamietol. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za to, že veriteľ (právny predchodca žalobcu) nedodrжал zákonné podmienky pred postúpením pohľadávky, preto pohľadávka v čase postúpenia nebola postupiteľná. Výzvou zo dňa 21. januára 2019 banka oznámila žalovanej, že je v omeškaní so splácaním viacerých pohľadávok, medzi nimi aj s pohľadávkou zo zmluvy č. B., avšak v tejto výzve nebolo špecifikované, s ktorou splátkou bola v omeškaní, teda nie je možné objektívne zistiť či od omeškania uplynula doba najmenej troch mesiacov (ako to predpokladá ustanovenie § 53 ods. 9 OZ). Navyše žalobca predložil iba podací hárok z 21. januára 2019 a žiadnym spôsobom nepreukázal, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Následne listom z 22. februára 2019 banka oznámila žalovanej, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, avšak neuviedla, pre nesplnenie ktorej splátky vyhlásila mimoriadnu splatnosť, pričom súd dospel k záveru, že nejde o

právny úkon dostatočne určitý (s poukazom na § 37 OZ), a teda nejde o platný právny úkon. Žalobca aj pri tejto výzve predložil iba podací hárok a žiadnym spôsobom nepreukázal, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Súd ustálil, že žalobca nepreukázal splnenie povinností bankou stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách, konkrétne písomnú výzvu na splnenie záväzku napriek tomu, že dlžník zostal v omeškaní minimálne 90 dní, ktorá sa preukázateľne dostala do dispozičnej sféry dlžníka. V dôsledku toho, že neboli splnené zákonné ustanovenia pred postúpením pohľadávky, právny úkon postúpenia je absolútne neplatný pre rozpor s § 39 OZ, na základe čoho žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Súd poukázal na to, že z výzvy z 21. januára 2019 nie je zrejmé, s ktorou splátkou bola žalovaná v omeškaní, od akého dátumu, či potom na uplatnenie práva v zmysle § 53 ods. 9 OZ došlo k uplynutiu trojmesačnej lehoty od omeškania so zaplatením splátky. Okrem toho žalobca neprodukoval žiaden dôkaz o jej doručení. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti z 22. februára 2019 považoval za neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť nakoľko tiež nie je zrejmé v dôsledku čoho došlo zo strany banky k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Žalobca nepredložil ani dôkaz o jej doručení. K vyhláseniu žalobcu, že mimoriadna splatnosť bola vyhlásená pre splátku splatnú 1. februára 2019 (vyhlásenie žalobcu na čl. 127), ktorá bezprostredne predchádzala vyhláseniu úveru za predčasne splatný, súd uviedol, že pre túto splátku by bolo možné vyhlásiť predčasnú splatnosť najskôr dňa 2. mája 2019 a najneskôr dňa 30. mája 2019.

1.2. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), teda podľa pomeru úspechu vo veci by mala nárok na náhradu trov konania žalovaná, tej však žiadne trovy nevznikli, a preto jej súd nepriznal nárok na náhradu trov.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2CoCsp/26/2023-189 z 21. marca 2024 rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil (I. výrok). Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (II. výrok).

2.1. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozhodnutia v medziach odvolacích dôvodov, dospel k záveru, že súd prvej inštancie vecne a právne rozhodol správne. Odôvodnenie obsahuje všetky náležitosti, je jasné a určité a je z neho zrejmé akými úvahami sa súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov spravoval a ako dospel k výslednému rozhodnutiu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie a s jeho právnym posúdením sporu a prijatými závermi.

2.2. Uviedol, že v prípade, akou je prejednávaná vec, kedy v spotrebiteľských sporoch žalobcom je subjekt, ktorý odvodzuje svoju vecnú legitimáciu zo zmluvy o postúpení pohľadávok, rozhodovacia prax súdov je ustálená v požiadavke skúmania aktívnej vecnej legitimácie najmä vo vzťahu k dodržaniu § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorý stanovuje podmienky pre platné postúpenie bankovej pohľadávky inému subjektu v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Na to, aby mohol veriteľ platne postúpiť pohľadávku v súlade s ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách musí dodržať podmienky platného zosplatnenia spotrebiteľského úveru. Ustanovenie § 565 OZ stanovuje podmienky zosplatnenia úveru tak, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pričom v spotrebiteľských vzťahoch je nutné k ustanoveniu § 565 OZ aplikovať aj ustanovenie § 53 ods. 9 OZ, podľa ktorého ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Poukázal na názor Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorého 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatnenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok. Z uvedeného vyplýva, že ak bola žalovaná v omeškaní so splátkou splatnou 1. novembra 2018, (tak ako to uvádza odvolateľ v odvolaní), 2. novembra 2018 sa dostala do omeškania a 2. februára 2019 bola v omeškaní 3 mesiace. Veriteľ mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky splatnej k 1. novembru 2018 len do 1. marca 2019, (teda do splatnosti nasledujúcej splátky), pričom súčasne tak mohol urobiť len za podmienky, že dlžníka upozornil na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti kratšej ako 15 dní pred samotným zosplatnením. Následne je k týmto ustanoveniam potrebné aplikovať aj ustanovenie § 92

ods. 8 zákona o bankách. Vo vzťahu k písomnej výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a k upozorneniu na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 OZ odvolací súd uviedol, že sa môže jednať o jeden a ten istý právny úkon. Nie je teda potrebné, aby veriteľ upozorňoval dlžníka jedným právnym úkonom na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v lehote nie kratšej ako 15 dní pred zosplatnením tak ako to vyžaduje § 53 ods. 9 OZ a následne druhým právnym úkonom by dlžníka vyzýval písomnou výzvou podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách na uhradenie pohľadávky, s ktorou je v omeškaní. Odvolací súd uviedol, že vo výzve, ktorou veriteľ upozorňuje dlžníka na skutočnosť, že je v omeškaní, a že môže dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti ako ani v oznámení dlžníkovi, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, zákon vyslovene nestanovuje povinnosť veriteľa uvádzať pre omeškanie, s ktorou splátkou sa pre predmetný úver vyhlasuje mimoriadna splatnosť, avšak právny úkon musí spĺňať podmienky jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti, tak ako to vyžaduje § 37 ods. 1 OZ pod hrozbou neplatnosti. Upozornením podľa § 53 ods. 9 OZ má zákonodarcu na mysli adresovanú písomnosť, ktorá sa musí nevyhnutne dostať do sféry dispozície spotrebiteľa, a z ktorej obsahu musí byť zrejmé jednak splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu odseku 9, a jednak výslovné upozornenie spotrebiteľa na vykonanie práva dodávateľa podľa § 565 OZ v súlade s odsekom 9 § 53 OZ. Odvolací súd ďalej uviedol, že doklad o dôjdení do dispozičnej sféry adresáta nepostačuje poštový hárok, z ktorého vyplýva iba odosielanie zásielky. Je potrebné vyžadovať doklad o doručení, ktorým môže byť aj neprevzatá zásielka adresátom v mieste, kde mal faktickú možnosť zásielku si prevziať, nakoľko zásielka musí byť doručená do dispozičnej sféry dlžníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020). Žalobca nepreukázal, že sa tento jednostranný adresovaný právny úkon dostal do dispozičnej sféry žalovanej a z toho dôvodu nemožno požadovať vyhlásenie mimoriadnej splatnosti jeho právnym predchodcom za platné. Následne s poukazom na § 92 ods. 8 zákona o bankách je zrejmé, že neboli splnené osobitné podmienky pre postúpenie bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, (§ 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. o s spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keďže pohľadávka nebola v čase postúpenia postupiteľná, ide o postúpenie v rozpore so zákonom, a teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ s následkom, že nie je daná aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie bankovej pohľadávky.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v celom rozsahu dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Navrhoval, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobca nastolil k vyriešeniu právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; konkrétne v otázke, či doručovanie výzvy veriteľa do dispozičnej sféry spotrebiteľa preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručovania do dispozičnej sféry. Poukázal na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikované rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 OZ neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Argumentoval aj uznesením sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, ktoré na dané rozhodnutia v podstatnom odkázal, na základe čoho uzavrel, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Uviedol, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručенú je to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručенú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len, čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

3.2. Váda zmätočnosti v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP podľa dovolateľa spočívala v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nepredvídateľne a nepreskúmateľne, čo žiadnym spôsobom neprispieva k zachovaniu princípu právnej istoty. Uviedol, že nerozumie dôvodom, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárok (v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok) ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobcu žalovanej doručoval písomnosť. Odvolací súd bez reálneho odôvodnenia neakceptoval poštový podací hárok ako dôkaz o

doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovanej a zároveň neuviedol dôvody, pre ktoré tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, že žalobca doručenie do dispozičnej sféry nepreukázal.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobca prípustnosť dovolania v danej veci vyvodzoval (aj) z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolaťel v týchto súvislostiach namietal, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Ide o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

8. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolaťela tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolaťela, že v konaní došlo k nim tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

9. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Ústavný súd Slovenskej republiky vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v uznesení sp. zn. III. ÚS 44/2022 z 27. januára 2022 uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať v dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva,

že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávanych prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

10.1. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že sudy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vétrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

11. V súvislosti s námietkou dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení a nepresvedčivosti odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP je vo všeobecnosti možné považovať to, že odvolací súd rozhodnutie neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, avšak v tomto prípade tomu tak nie je. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje jasné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa dostatočne a logicky vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s odvolacími námietkami. Konajúce sudy zaoberajúc sa aktívnou vecnou legitímáciou žalobcu skúmali a následne dôsledne odôvodnili, či boli dodržané podmienky postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách keď dospeli k záveru, že tieto podmienky splnené neboli. Odvolací súd označil za nesporné, že žalobca nedoručil do súdneho spisu žiadne písomnosti preukazujúce účinné doručenie výzvy žalovanej, nakoľko podacie hárky osvedčujú odoslanie zásielky, nie však jej dôjdenie do dispozičnej sféry adresáta; z uvedeného dôvodu neuplatnil ani zákonom predvídaný spôsob fikcie dôjdenia prejavu vôle podľa § 45 ods. 1 OZ. Svoje rozhodnutie založil na zrozumiteľnej argumentácii, že Zmluva o postúpení pohľadávky je podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. neplatná pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ), nestačilo v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou, s jej obsahom.

12. Z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalobca sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybniť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

13. Dovolateľ vyvodil prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania, (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

14. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo

rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP), a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípadu) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

15. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolateľ povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či „či doručenie výzvy veriteľa do dispozičnej sféry spotrebiteľa preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručovania do dispozičnej sféry“. Z obsahu dovolania možno ustáliť to, že žalobca sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inštancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovanej, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázala poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodíť jej nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárok nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Podľa názoru žalobcu sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach odvolacieho súdu R 4/2021, 5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005, 5Obdo/2/2017 a rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 174/09.

16. Rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020; ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzali nižšie sudy pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 OZ si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchylne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchýlnu dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmari jej doručenie hoci i z nebanlivosti, (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Prítom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“ Za podstatné považoval, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta, (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Práve z tejto názorovej línie

vychádzal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávajúcu vec; tieto závery dovolacieho súdu sú v priamom protiklade s tvrdeniami žalobcu v dovolaní.

17. Rovnako ani v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005, dovolací súd nevyslovil také právne posúdenie vecí, ktoré by mohlo akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola zase otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve. Čo sa týka rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/2/2017 a I. ÚS 174/09, v nich bola riešená otázka odoslania podania, a nie jeho doručenia, preto odkaz dovolateľa na uvedené rozhodnutia je bez právnej relevancie z hľadiska ňou tvrdného odklonu.

18. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania a pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však žalobca takto nepostupoval a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzil. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobkyňa opiera dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definíčné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Dovolací dôvod uplatňovaný podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd opakovane uvádza, že žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Súd nižšej inštancie však boli názoru, že doručenie výzvy - oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, príp. inej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemali za preukázané.

19. Dovolací súd ešte v súvislosti s možnými úvahami o existencii tzv. ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018) upriamuje pozornosť na skutočnosť, že v skutkovo a právne obdobných veciach sa predmetnou otázkou dovolací súd zaoberal v celom súhrne vzájomne na seba nadväzujúcich rozhodnutiach: sp. zn. 5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024, v dôsledku čoho je možné v nich vyslovené právne názory považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Vec prejednávajúci senát sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými v týchto rozhodnutiach a v okolnostiach posudzovanej veci na ne v celosti poukazuje. Na margo dovolateľom preferovaného uznesenia z 29. novembra 2023 sp. zn. 4Cdo/90/2023, podľa ktorého „právny názor odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné výzvy žalovanému doručila, keď neakceptoval podacie hárky o ich podaní na poštovú prepravu na adresu žalovaného, ktorými žalobkyňa doručovanie výziev preukazovala, nie je správny“ dovolací súd, teraz už v kontexte vyššie menovanej recentnej judikatúry najvyššieho súdu uvádza, že povinnosť predložiť vec veľkému senátu (§ 48 CSP) nevzniká, ak senát, nasledujúc ustálenú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa dostáva do rozporu s iným, ojedinele vysloveným právnym názorom. Z citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu (5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024) vo vzťahu k preskúmvanej veci vyplýva, že otázkami nastolenými dovolateľom v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 432 ods. 1 CSP sa dovolací súd zaoberal a zaujal k nim jednotné stanovisko (rozhodovacia prax dovolacieho súdu

už viacej nie je rozdielna). Véc prejednávajúci senát najvyššieho súdu tak zdieľa názor súladný s absolútne väčšinovým názorom praxe dovolacieho súdu, že predloženie samotného podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjdeniu zásielky - výzvy a oznámenia aj do dispozičnej sféry žalovaného na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ustanovenie § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry žalovaného ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

21. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.